

BONS HÀBITS PER A SALVAR EL MÓN

© FUNDACIÓ JARDÍ BOTÀNIC DE SÓLLER

Autores : Malena Bibiloni i Magdalena Vicens

Il·lustracions: Marcelo Pinto

1ª Edició, Octubre del 2019

Dipòsit Legal PM 1254-2019

Material subvencionat per la Conselleria de
Medi Ambient i Territori

BONS HÀBITS PER A SALVAR EL MÓN

Compartim un planeta que hem de cuidar entre tots...

Sabries dir quin és el numero de persones que hi ha al món? Idò som més de 7.600 milions de persones que compartim un planeta que ens regala cada dia tot el que necessitam per viure! ***Però, sabies que si no cuidam d'ell el podríem perdre?***

Estàs apunt de conèixer petites accions diàries que faran possible un món millor per a tots els seus habitants.

Ens ajudes a salvar el món?

EL JARDÍ BOTÀNIC...

BENVINGUTS!

Has arribat al **Jardí Botànic de Sóller**, una mostra viva de les plantes de les Illes Balears. El personal del Jardí es dedica a **estudiar, conservar i cultivar** la flora de les Illes per a que tu i qualsevol visitant pugueu conèixer, aprendre i gaudir de la gran diversitat de plantes que formen el nostre paisatge illenc.

TREBALLANT PER A UN MÓN MILLOR ...

Un Jardí Botànic és un entorn privilegiat per estudiar de quina forma el **canvi climàtic** afecta al cicle vital de les plantes.

També, és un centre ideal per posar en pràctica moltes de les metes dels **Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)**, no només impulsant la lluita contra el canvi climàtic, sinó també fomentant l'educació per a tothom.

Els **ODS** són 17 objectius mundials declarats per l'ONU, que tenen com a objectiu complir **l'Agenda 2030**, i aconseguir així, que el món sigui un lloc millor per a tots!

Però és millor que ho expliquem tot des del principi!

... I LA SOSTENIBILITAT

NOMÉS TENIM UN PLANETA ...

... I cada dia som més habitants a la Terra i per tant necessitam més **recursos naturals**, que cal emprar amb seny i **sostenibilitat**.

QUE ÉS AIXÒ DE LA SOSTENIBILITAT?

Viure de forma sostenible significa que tot **allò que fem al nostre dia a dia**, des d'anar a l'escola, rentar-se les dents o jugar al parc, ho fem **cuidant el medi ambient**. I és que, només si vivim de forma sostenible posarem solució als problemes que afecten al món!

QUINS SÓN ELS PROBLEMES QUE AFECTEN AL MÓN?

ELS PROBLEMES DEL MÓN

ÈSCALFAMENT GLOBAL

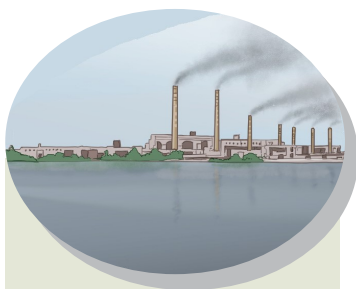
T'has adonat que de cada vegada els estius són més llargs, les primaveres més curtes i els hiverns més calorosos?

Aquest **augment de temperatura**, afecta a tots els **éssers vius** que habiten la Terra com les plantes, els insectes, els coralls, els peixos, i fins i tot a les persones!

Perquè augmenta la temperatura? L'agricultura i ramaderia intensives, les fàbriques d'electricitat, els vols transatlàntics o qualsevol altre transport amb combustible fòssil, són les principals causes de l'elevada **producció de CO₂** i altres gasos que s'acumulen a l'**atmosfera** provocant que la **capa d'ozó**, que ens protegeix dels intensos raigs del Sol, sigui de cada vegada més dèbil.

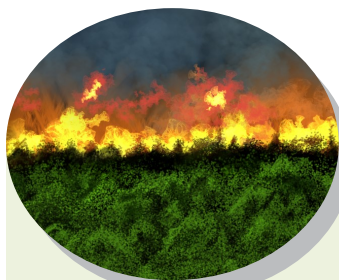
- El 70% del planeta està cobert d'aigua, però només un 2'5% és **aigua dolça**, i només un 1% és la que podem fer servir a diari per beure, netejar-nos o regar el jardí! Per això és tan important no malgastar-la, perquè d'aquesta aigua depenen la gran majoria dels éssers vius del planeta!

- No només la hidrosfera és un recurs natural que s'ha de fer servir amb cura, sinó també les **plantes**, els **animals**, l'**atmosfera**, la **litosfera**, són recursos que el planeta ens ofereix, fent possible i facilitant la vida de les persones.

ESGOTAMENT DE RECURSOS

Molts de residus i químics contaminen l'aigua, un recurs de cada cop més escàs a causa de la contaminació atmosfèrica i el canvi climàtic.

PÈRDUA DE BIODIVERSITAT

Hi ha 28.000 espècies, animals i vegetals, amenaçades al món segons la UICN!

De cada vegada és més difícil la supervivència de moltes espècies, vegetals i animals, degut a l'**activitat humana** que, mitjançant la tala d'arbres per crear camps de conreu, la construcció de carreteres i urbanitzacions, la contaminació per part de les ciutats i l'agricultura, la introducció d'espècies invasores o incendis forestals provoquen la destrucció de molts d'**ecosistemes**.

La **biodiversitat** és essencial per a la salut del planeta i una indispensable font de recursos per a la humanitat, cal protegir-la i conservar-la!

PRODUCCIÓ DE RESIDUS

Cada any, al món es produeixen entre 7.000 i 10.000 milions de tones de residus!

Els residus produïts per la humanitat s'han de fer desaparèixer i això suposa molta feina, energia i més **contaminació**. Fins i tot, els residus poden arribar a la natura i convertir-se en un **perill pels éssers vius** que hi habiten!

Es calcula que sobre la Terra hi ha 8.300 milions de tones de **plàstic**, és a dir, el que pesarien 822.000 torres Eiffel, segons l'expert en ecologia industrial Roland Geyer.

Tots aquests problemes que amenacen la salut del món es veuen agreujats pel **creixement demogràfic**, i tot plegat provocarà un increment de la **pobresa, fam, injustícia i desigualtat**. Què trobes si ens posem en marxa i adoptam ...

BONS HÀBITES QUE ENS ACOSTIN A COMPLIR AMB ELS ODS ABANS DEL 2030??

QUÈ POTS FER TU PER A SALVAR EL MÓN?

A CASA...

A partir d'ara, quan no estiguis mirant la televisió, jugant amb la videoconsola, utilitzant l'ordinador, carregant el mòbil, ..., **desconnecta els aparells elèctrics!**

Sabies que segueixen consumint energia tot i no estar en funcionament?

☐ Fet!

Sempre que puguis, **eixuga a l'aire** la roba o els cabells. Si envers d'encendre les màquines ho fas de forma natural, estalviaràs energia!

☐ Fet!

Comprova que les portes i finestres tanquen bé! Amb un **bon aïllament** serà més fàcil mantenir la temperatura de la casa.

☐ Fet!

Digues-li als teus pares que utilitzin **bombetes i electrodomèstics de baix consum**, així estalviam energia!

☐ Fet!

Quan siguis a casa durant el dia, obri les persianes i deixa entrar la **llum del sol!** A què així no fa falta encendre el llum?

☐ Fet!

Separa i recicla els residus produïts en el teu dia a dia com el paper, envasos, vidre, ... Només així evitarem que acabin a la natura!

☐ Fet!

A L'ESCOLA...

Ves a l'escola **a peu**, en **bicicleta**, fent servir el **transport públic** o **compartint cotxe** amb els teus amics i amigues, d'aquesta manera evitaràs o reduiràs la contaminació de l'aire amb gasos d'efecte hivernacle!

☐ Fet!

Si cada dia te'n dus el berenar dins una **carmanyola** i l'aigua dins una **cantimplora**, evitaràs crear residus!

☐ Fet!

Ajuda als companys i companyes a ser més sostenibles! Explica-lis la importància de fer aquests petits canvis i com fer-ho.

☐ Fet!

AL BANY...

Per estalviar aigua... millor una **dutxa** que un bany!

☐ Fet!

Aboca els residus (bastonets de les orelles, tovalloletes, cabells, etc.) al **poal del fems**. No ho llencis mai per l'excusat!

☐ Fet!

Si a casa feu servir **sabó i xampú sòlid**, evitareu els envasos de plàstic que tant s'acumulen als abocadors!

☐ Fet!

Tanca l'aixeta mentre et rentes les mans o les dents! Sabies que cada minut cauen per l'aixeta 8 litres d'aigua?

☐ Fet!

A LA CUINA...

Menja **menys carn** i **més vegetals**!
Per a produir fruites i verdures no es
necessiten tants de recursos naturals
com per la producció de carn.

Sabies que per a produir 1 kg de
carn de vedella es necessiten més de
15.000 litres d'aigua?

☐ Fet!

Utilitza els restes d'aliments
per a fer **compost** i adobar el
teu jardí o hort. D'aquesta
manera tancaràs el cicle i
reciclaràs els nutrients!

☐ Fet!

Utilitza **torca-boques de tela**
per evitar crear residus de
forma innecessària amb els
torca-boques de paper.

☐ Fet!

Utilitza aliments cultivats
als camps de les Illes
Balears!

Si comprem **productes
locals**, els aliments no
s'han de transportar
milers de km per arribar
des del camp fins a la
cuina de ca nostra.
Reduciràs la despesa
d'energia, ajudaràs a
conservar varietats locals
i als productors i
l'economia local.

☐ Fet!

Si has de guardar algun
aliment a la gelera, no
l'emboquis en plàstic!
Si utilitzes **embolcalls
reutilitzables...** reduiràs
residus!

☐ Fet!

AL JARDÍ...

Sembra un petit jardí o engalana una finestra amb **plantes!** Ajudaràs a netejar el CO_2 de l'aire gràcies a la fotosíntesis que fan les plantes!

Fet!

Si **reserves l'aigua** que ens sobra de les menjades, l'aigua de pluja o la que cau de la dutxa mentre esperes que surti calenta, la podràs aprofitar per **regar** les plantes de casa!

Fet!

Crea jardins amb **diversitat** de plantes fent servir **plantes mediterrànies**, adaptades a viure al nostre clima. Així, tindràs un jardí que necessita **poca aigua!**

Fet!

Utilitza **adobs naturals** com el compost fet a casa i evita les plagues amb **depredadors biològics** sembrant plantes que els atreguin.

Així evitaràs contaminar la terra i l'aigua subterrània amb productes químics!

Fet!

EN ANAR A COMPRAR...

Abans de comprar qualsevol cosa, demana't si **realment ho necessites!**

☐ Fet!

Utilitza **bosses de tela** o la **senalla**.

Si t'ofereixen bossa de plàstic, no l'agafis, tarden més de 500 anys a descompondre's!

☐ Fet!

Compra a les botigues del teu poble o ciutat i també al mercat, així ajudes a **l'economia local**.

☐ Fet!

Quan vagis a comprar, **evita el plàstic!**

Rebutja els productes envasats dins plàstic. La millor manera és anar al **mercat**, on pots trobar productes a granel i a més, de producció local!

☐ Fet!

Si tens coses que no utilitzes com la roba, llibres o juguetes, **regala-ho o fes una donació** a alguna organització benèfica.

Segur que fas content a algun altre infant!

☐ Fet!

EN SORTIR A PASSEJAR...

Tant si passeges per la ciutat com per la natura, **respecta el lloc i no l'embrutis.**

Si no hi ha papereres, duu a casa teva el fems que hakis fet a la sortida i recicla-ho!

☐ Fet!

Quan surtis a passejar per la natura, recull **el fems** que et trobis pel camí.

☐ Fet!

Gaudeix de la natura i **respecta els éssers vius** que hi habiten, no els hi facis malbé i **no t'enduguis a casa** ni plantes, ni animals, ni pedres.

☐ Fet!

Si **viatges**, sempre que tenguis l'oportunitat, fes-ho **amb tren!**

No només gaudiràs del paisatge sinó que evitaràs agafar l'avió o el vaixell, uns medis de transport molt contaminants.

☐ Fet!

RECORDES QUANTS HABITANTS HI HA AL MÓN? MÉS DE 7.000 MILIONS!

**SI CADA UN DE NOSALTRES FA AQUESTS PETITS CANVIS,
I ACONSEGUIM MARCAR TOTES LES CASELLES ...
EL MÓN SENCER NOTARÀ LA DIFERÈNCIA!**

12 PRODUCCIÓ
I CONSUM
RESPONSABLES

13 ACCIÓ
PEL CLIMA

14 VIDA
SUBMARINA

15 VIDA
D'ECOSISTEMES
TERRESTRES

16 PAU, JUSTÍCIA I
INSTITUCIONS
SOLIDES

17 ALIANÇES PER A
ASSOLIR ELS
OBJECTIUS

QUÈ MÉS PUC FER PER A SALVAR EL MÓN?

JUNTS PODEM SALVAR EL PLANETA!

COMPARTEIX LES ACCIONS QUE FAS PER A SALVAR EL
MÓN AMB EL @BOTANICSOLLER I ETIQUETA'NS AMB
EL HASHTAG **#JBSÓLLERPELCLIMA** I PODRÀS
VISITAR GRATIS EL JBS!

INFORMA'T A EDUCACIO@JARDIBOTANICDESOLLER.ORG

SI VOLS SABER MÉS ...

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/objetivos-de-desarrollo-sostenible/>

<https://www.un.org/es/sections/issues-depth/climate-change/index.html>

<https://www.iucn.org/resources/conservation-tools/iucn-red-list-threatened-species>

<http://lincc.uib.eu/>

<https://www.nationalgeographic.com.es/temas/cambio-climatico>

<https://recursos.oxfamintermon.org/guia-gratuita-el-cambio-climatico>

<https://www.miteco.gob.es/es/cambio-climatico/temas/organismos-e-instituciones-implicados-en-la-lucha-contra-el-cambio-climatico-a-nivel-nacional/oficina-espanola-en-cambio-climatico/>

EL JARDÍ BOTÀNIC DE SÓLLER

El **Jardí Botànic de Sóller** és una institució que conserva col·leccions documentades de plantes vives (àrea visitable), llavors (banc de germoplasma) i plantes seques (herbari). Les col·leccions del Botànic estan a l'abast de qualsevol investigador i de qualsevol acció de conservació "in situ" controlada.

Els tres objectius del Jardí Botànic són:

Conservació de les espècies endèmiques, rares i/o en perill d'extinció de les Illes Balears i de les àrees mediterrànies d'influència.

Recerca en el camp de la biologia de la conservació, biologia reproductiva d'espècies silvestres, horticultura, jardineria i paisatgisme.

Educació i divulgació del món vegetal en general i de la flora Balear en particular, fent especial esment en la importància de la conservació de les plantes per a la humanitat.

El Jardí Botànic és per tant, un centre idoni per a posar en pràctica moltes de les metes dels Objectius de Desenvolupament Sostenible adoptats per l'ONU el setembre de 2015, principalment impulsant la lluita contra el canvi climàtic, però també fomentant l'educació per a tots.

Amb aquesta guia volem fer arribar un missatge a tots els nins i nines; que el canvi depèn d'ells, i que cada un d'ells forma part de la solució, des del més engrescat fins al més indiferent i gandul.

FUNDACIÓ JARDÍ BOTÀNIC DE SÓLLER

Amb el finançament de la
Conselleria de Medi Ambient i
Territori

G CONSELLERIA
O MEDI AMBIENT
I I TERRITORI
B